

Uz nerezidenta pastāvīgo pārstāvniecību attiecinātie izdevumi: UIN piemērošana 3/12/21

Ikdienā nerezidents uz savu pastāvīgo pārstāvniecību ("PP") Latvijā attiecina dažādus izdevumus. Praksē rodas jautājums, vai tie visi ir pilnībā atskaitāmi kā PP izdevumi UIN vajadzībām. Šajā rakstā – par nerezidenta personāla izmaksu attiecināšanu uz PP.

Situācija

Nerezidentam ir PP gan Latvijā, gan citās valstīs. Liela daļa vadības funkciju un vairākas speciālistu funkcijas aptver visu uzņēmuma darbību, tostarp PP darbību, un šīs funkcijas veic nerezidenta nodarbināts personāls. Tā kā šīs izmaksas attiecas arī uz darbiniekiem, kuri strādā PP Latvijā, tās tiek sadalītas starp nerezidentu un filiālēm, t.i., attiecinātas arī uz PP Latvijā. Gada laikā tiek regulāri attiecinātas šādas izmaksas:

- darba samaksa (darbinieku darba alga, valdes locekļu atlīdzība, atvaļinājuma nauda un kompensācija par slimības dienām);
- uz akcijām balstīti maksājumi (darba samaksas mainīgā daļa);
- telekomunikācijas;
- apmācības un komandējuma izmaksas;
- ar personāla veselību saistītas izmaksas.

Vai PP Latvijā ir tiesīga šīs izmaksas pilnībā atskaitīt UIN vajadzībām?

Normatīvais regulējums

No UIN likuma izriet, ka Latvijā reģistrētai PP ar nodokli apliekamā bāze veidojas, summējot taksācijas periodā Latvijā un ārvalstīs aprēķinātos apliekamos objektus. Savukārt dividendēm pielīdzinātas izmaksas ir tādi PP maksājumi nerezidentam, kuri nav uzskatāmi par nerezidenta izdevumiem PP saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 677 "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi" 22. punktu, sagatavojot peļņas vai zaudējumu aprēķinu UIN vajadzībām, PP peļņu samazina arī par nerezidenta darījumos ar citām personām, rezidentiem vai nerezidentiem faktiski izmaksāto izdevumu vai to daļas summu, kas tieši saistīta ar PP saimniecisko darbību. Peļņu var samazināt tikai tad, ja šie izdevumi apstiprināti ar attaisnojuma dokumentiem rakstiskā (papīra vai elektroniskā) formā, un tikai tādā apmērā, kādā šie izdevumi attiecināmi uz PP saimniecisko darbību. Jāņem arī vērā, ka MK noteikumu 24. punktā noteikts, kuri izdevumi atskaitāmi tikai 10% apmērā.

Tādējādi PP var nerezidentam veikt šādus maksājumus bez UIN:

- atlīdzība par piegādātajām precēm;
- ar PP saimniecisko darbību tieši saistīti izdevumi, kas faktiski izmaksāti darījumos ar citām personām saskaņā ar attaisnojuma dokumentiem;
- citi izdevumi, kuri nepārsniedz 10% no nerezidenta izdevumiem, kas saistīti ar PP saimniecisko darbību, un no atlīdzības par piegādātajām precēm, kuru PP maksā nerezidentam, apstiprinot, ka šie maksājumi nepieciešami tādu nerezidenta vispārīgo administratīvo un operatīvo izdevumu segšanai, kas tieši saistīti ar PP saimniecisko darbību.

Skaidrojums par UIN piemērošanu uz PP Latvijā attiecinātām nerezidenta personāla izmaksām

Vērtējot uz PP attiecinātās izmaksas un piemērojot MK noteikumu 22. punktu, jāņem vērā, ka PP peļņu samazina arī par nerezidenta darījumos ar citām personām faktiski izmaksāto izdevumu summu, kas tieši saistīta ar PP saimniecisko darbību, un termins "citām personām" ietver arī darbiniekus: nerezidenta galvenā uzņēmuma vai citā valstī esošas PP darbaspēka izmaksas ir uzskatāmas par izdevumiem, kas izmaksāti darījumos ar citām personām. Tādējādi, ja nerezidenta vai citas PP ārvalstī izrakstīts rēķins par faktiskajiem uz PP Latvijā attiecināmajiem izdevumiem (nevis pakalpojumu vērtību) satur atšifrējumu par katru konkrēto izmaksu pozīciju, t.i., darbaspēka tiešās, netiešās un pieskaitāmās izmaksas, kas pamatotas ar attaisnojuma dokumentiem (darba algas izmaksu apstiprinošs dokuments, par trešās personas pakalpojumu izstādīts rēķins u.c.) rakstiskā (papīra vai elektroniskā) formā, tad par šādiem izdevumiem filiālei ir tiesības samazināt ar UIN apliekamo bāzi.

Līdz ar to, sadalot personāla izmaksas starp nerezidentu un PP, PP Latvijā ir tiesīga atskaitīt nerezidenta attiecinātās personāla izmaksas, tostarp darba samaksu un uz akcijām balstītos maksājumus (darba samaksas mainīgo daļu), kā arī apmācību, telekomunikāciju, komandējumu un citas personāla izmaksas, un tās nav jāiekļauj ar UIN apliekamajā bāzē. Svarīgi nodrošināt izmaksu atšifrējumu, kas balstās uz attaisnojuma dokumentiem, un tām nedrīkst piemērot uzcenojumu.